

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1528

Vragen van de leden **Pechtold** en **Hachchi** (beiden D66) aan de minister van Buitenlandse Zaken over *een Israëliisch wetsvoorstel ten aanzien van inkomsten van organisaties die donaties ontvangen van buitenlandse statelijke entiteiten* (ingezonden 9 december 2011).

Antwoord van minister **Rosenthal** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 14 februari 2012).

Vraag 1

Klopt het dat de Nederlandse regering opheldering heeft gevraagd aan en haar zorgen heeft geuit bij de Israëliische regering over twee wetsvoorstellen die de buitenlandse subsidiëring van Israëliische mensenrechten- en vredesorganisaties aan beperkingen zou onderwerpen?¹ Zo ja, wat was de precieze aard en inzet van deze interventie? Hoe heeft de Israëliische regering erop gereageerd?

Antwoord 1

De regering heeft zorg geuit over bedoelde wetsvoorstellen. Daarbij is zowel gewezen op de potentiële beperking van democratische grondrechten als op mogelijke imagoschade voor Israël. Van Israëliische zijde werd hiervan goede nota genomen en de Israëliische procedure inzake initiatiefwetgeving uiteengezet.

Vraag 2

Klopt het dat internationale pressie ertoe heeft geleid dat de Israëliische premier Netanyahu de betreffende wetsvoorstellen heeft bevroren, nadat het Ministeriële Comité voor Wetgeving de voorstellen eerder had geaccordeerd?²

Antwoord 2

Voorgenomen wetgevingsprocessen zijn inderdaad bevroren. Ik treed niet in de overwegingen van de Israëliische premier die daartoe geleid hebben.

¹ «U.S., EU pressure Netanyahu to scrap proposed bill against Israeli NGOs», Haaretz, 13 november 2011, zie <http://www.haaretz.com/print-edition/news/u-s-eu-pressure-netanyahu-to-scrap-proposed-bill-against-israeli-ngos-1395220>.

² «Netanyahu freezes bills to limit funds for Israeli human rights groups, sources say», Haaretz, 20 november 2011, zie <http://www.haaretz.com/news/national/netanyahu-freezes-bills-to-limit-funds-for-israeli-human-rights-groups-sources-say-1396591>.

Vraag 3

Is het waar dat de EU-Ambassadeur in Israël, Standley, pressie heeft uitgeoefend om de Israëlische regering ertoe te bewegen de wetsvoorstellen te schrappen? Zo ja, verwelkomde en steunde u deze pressie?

Antwoord 3

De EU-ambassadeurs dragen het standpunt uit zoals besproken in EU-verband.

Vraag 4

Heeft u vernomen dat de Israëlische procureur-generaal Weinstein de wetsvoorstellen «disproportioneel en onconstitutioneel» heeft genoemd en erop gericht de meningsuiting te onderdrukken?³ Wat is uw reactie daarop?

Antwoord 4

De regering volgt het Israëlische debat aandachtig, maar onthoudt zich van commentaar op individuele uitspraken die in dat kader in Israël worden gedaan.

Vraag 5

Klopt het dat Nederland in EU-verband een leidende rol vervult bij de bescherming van mensenrechtenverdedigers en in dat kader proactief en coördinerend optreedt bij het monitoren en tegengaan van wetsvoorstellen en wetgeving in Israël die een bedreiging vormen voor de positie en vrijheden van mensenrechten- en vredesactivisten en hun organisaties? Kunt u dit toelichten?

Antwoord 5

De Nederlandse ambassade heeft in het kader van de taakverdeling tussen EU-delegatie en lidstaten de rol op zich genomen van «focal point human rights defenders». In het kader van de EU-strategie voor mensenrechtenverdedigers organiseert de post onder andere een jaarlijks evenement ten behoeve van mensenrechtenverdedigers.

Vraag 6

Is het waar dat de indieners van de eerder genoemde wetsvoorstellen op verzoek van premier Netanyahu deze voorstellen in een nieuw wetsvoorstel hebben geïntegreerd?⁴

Antwoord 6

Er is een nieuw voorstel voor initiatiefwetgeving dat de kern van de twee eerder genoemde voorstellen combineert.

Vraag 7

Zo ja, klopt het dat dit wetsvoorstel voorziet in een totaalverbod op buitenlandse subsidiëringen van bepaalde maatschappelijke organisaties? Welke handelingen of uitlatingen van organisaties resulteren in dit verbod?

Antwoord 7

Nee, dit wetsvoorstel voorziet niet in een totaalverbod. Wel wordt een bepaalde mate van regulering beoogd van organisaties die als politieke NGO's worden gedefinieerd.

Het wetgevingsproces in Israël wat betreft initiatiefwetten is zodanig complex en veranderlijk, dat het op dit moment niet zinvol is op de details van de verschillende initiatiefwetsvoorstellen in te gaan.

Vraag 8

Klopt het dat dit wetsvoorstel voorziet in een belasting van 45 procent op buitenlandse overheidssteun aan maatschappelijke organisaties die geen financiële steun van de Israëlische overheid ontvangen? Zo ja, is het waar dat

³ «AG to Netanyahu: Bills targeting rights groups' funds are unconstitutional», Haaretz, 7 december 2011, zie <http://www.haaretz.com/print-edition/news/ag-to-netanyahu-bills-targeting-rights-groups-funds-are-unconstitutional-1400002>.

⁴ «PM, Lieberman join to revive NGO-funding bill», The Jerusalem Post, 30 november 2011, zie <http://www.jpost.com/DiplomacyAndPolitics/Article.aspx?id=247659>.

een dergelijke belasting tot gevolg zou hebben dat belangrijke internationale donoren, waaronder de EU en haar lidstaten, hun subsidiëring van Israëlische mensenrechten- en vredesorganisaties zouden moeten staken, omdat zij op basis van regelgeving en richtlijnen geen subsidies mogen verstrekken die fiscaal belast worden?

Antwoord 8

Er zijn inderdaad een of meer voorstellen voor initiatiefwetgeving die voorzien in een dergelijke belastingheffing. Een dergelijke belastingheffing zou gevolgen kunnen hebben voor de buitenlandse financiering van Israëlische NGO's.

Vraag 9

Klopt het dat dit wetsvoorstel voorziet in de mogelijkheid dat de Israëlische minister van Financiën en de parlementaire commissie voor Financiën ontheffing kunnen verlenen voor deze belasting, waardoor zij feitelijk justitieel gezag zouden verwerven over maatschappelijke organisaties die juist tot taak hebben om de uitvoerende en wetgevende macht te controleren? Wat is uw reactie daarop?

Antwoord 9

Het is inderdaad initiatiefwetgeving die voorziet in een dergelijke discretionaire bevoegdheid. Gezien de onzekere uitkomsten van het wetgevingsproces acht ik commentaar op de diverse voorliggende wetsvoorstellen op dit moment niet zinvol.

Vraag 10

Klopt het dat Israëlische nederzettingenorganisaties die private buitenlandse donaties en/of financiële steun van de Israëlische overheid ontvangen, buiten het bereik van dit wetsvoorstel vallen? Zo ja, wat is daarop uw reactie?

Antwoord 10

Het initiatiefwetsvoorstel voorziet in een dergelijk onderscheid. Ook hier geldt dat het oordeel van de regering afhankelijk is van de uitkomst van het wetgevingsproces.

Vraag 11

Wat is uw reactie op berichten dat de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Clinton en de Amerikaanse ambassadeur in Israël Shapiro met ontzetting hebben gereageerd op deze ontwikkelingen?⁵

Antwoord 11

Daar neem ik kennis van.

Vraag 12

Indien het wetsvoorstel wordt aangenomen, heeft de Nederlandse regering dan nog de mogelijkheid om alle Israëlische mensenrechten- en vredesorganisaties te blijven financieren die op dit moment Nederlandse subsidie ontvangen? Zo nee, welke mensenrechten- of vredesorganisaties zouden niet langer in aanmerking komen voor subsidiëring door Nederland?

Antwoord 12

Het kabinet wil niet vooruitlopen op de uiteindelijke wetgeving. Pas wanneer de inhoud daarvan bekend is, kan men vaststellen of deze gevolgen heeft voor de subsidierelaties die Nederland onderhoudt.

⁵ «Government ministers react sharply to Clinton's criticism of Israeli democracy», Haaretz, 4 december 2011, zie <http://www.haaretz.com/news/diplomacy-defense/government-ministers-react-sharply-to-clinton-s-criticism-of-israeli-democracy-1399450>; en «U.S. warns Israel over bill to limit foreign funding to NGOs», Haaretz, 4 december 2011, zie <http://www.haaretz.com/news/diplomacy-defense/u-s-warns-israel-over-bill-to-limit-foreign-funding-to-ngos-1399442>.

Vraag 13

Kloppen berichten dat het Ministeriële Comité voor Wetgeving of de Israëliische regering zich op zeer korte termijn over het aangepaste wetsvoorstel zullen buigen? Zo ja, bent u bereid om nog voordat dit gebeurt via de bilaterale relatie en via de EU druk uit te oefenen op de Israëliische regering om de onafhankelijkheid van maatschappelijke organisaties te waarborgen?

Antwoord 13

Het is niet bekend wanneer de voorstellen voor initiatiefwetgeving voor definitieve stemming aan de Knesset voorliggen. Dat laat onverlet dat de EU-delegatie en de ambassades van diverse lidstaten in hun reguliere contacten met Israël het eerder genoemde standpunt zullen blijven uitdragen.

Vraag 14

Zou u willen streven naar beantwoording van deze vragen voordat het Ministeriële Comité voor Wetgeving, c.q. de Israëliische regering, zich over het aangepaste wetsvoorstel buigen?

Antwoord 14

Ja.